

vsekakor večje možnosti za uresničitev, manj pa je priložnosti za intenzivno in bolj organizirano proučevanje naših obmejnih območij, kjer se kljub relativno slabo odprtim mejam v raznih okoljih odvijajo podobni regionalni procesi, predvsem deagrariacija, depopulacija in splošno zaostajanje v gospodarskem razvoju. Resneje se bo treba lotiti teoretičnih in metodoloških izhodišč tovrstnih proučevanj. Pregled v Zborniku navedene literature kaže skoraj popolno odsotnost tovrstne literature, v samih zasnovah raziskovanj in v referatih pa se to močno pozna. Pogrešali smo tudi kartografske prikaze, ki so sicer ena osrednjih geografskih izraznih oblik.

Izid Zbornika pred simpozijem smo že omenili, na visokem nivoju pa sta bila, z izjemo tehničnih sredstev tudi organizacija in vodstvo samega simpozija, za kar gre velika zahvala skupini prizadevnih organizatorjev z neumornim dr. Milorodom Vasovičem na čelu.

Mirko Pak

Seminar Uporaba satelitskih metod teledetekcije za ocenjevanje izrabe tal in za potrebe kmetijstva i gozdarstva, 11. – 13. junija 1987 v Ljubljani

Zvezni statistični zavod išče boljše metode ocenjevanja kmetijskih površin in pridelkov, kot je sedanje subjektivno ocenjevanje s 3200 opazovalci. V tem okviru je slovenski statistični zavod pod vodstvom direktorja mag. T. Banovca prevzel zvezni raziskovalni projekt Uporaba satelitskih metod teledetekcije za ocenjevanje izrabe tal in za potrebe kmetijstva in gozdarstva, podprt s strani FAO. Izvajalska skupina je priredila zborovanje, ki je bila javna predstavitev rezultatov dela v letih 1986 in 1987, obenem pa seminar za mnoge, ki želijo spoznati porabnost satelitske teledetekcije. Ker so na njem referirali delegat FAO, raziskovalci iz Madžarske, Turčije in Italije, je imela prireditev mednarodni značaj, čeprav so Slovenci referirali v slovenščini (ob simultanjem prevajanju). Udeleženci smo dobili ob prihodu na seminar v roke tiskane referate v zborniku (v izdaji Statističnega zavoda Slovenije) z istim naslovom kot je ime projekta. Zbornik je zanimiv tudi za našo stroko, saj poroča o tehniki satelitskega snemanja, o osnovah obdelovanja podatkov in izdelave analiz, o izdelavi MSS mozaika Slovenije, o oceni izrabe tal v Sloveniji. Na regionalni ravni so uporabnost preizkušali za oceno kmetijskih površin v občini Ptuj, površin hmeljišč v Savinjski dolini, za sestavo gozda na Pohorju in izrabo tal v občini Krško. Za nas so zanimive v zborniku objavljene barvne karte na osnovi satelitskih snemanj proučevanih regij. Še bolj pritegujejo našo pozornost barvne karte 1 : 750.000 vse Slovenije. Žal je najbolj privlačna, ta z naslovne strani zbornika, za nas neuporabna, ker so zaradi tiskarske napake visokogorske skalne površine označene za kmetijsko zemljišče.

V aridnih, tundrskih, poledenelih, redko naseljenih gozdnatih delih sveta pomeni satelitska tehnika snemanja nedvoumni napredek. Na takem majhnem mozaičnem ozemlju, kot je Slovenija, pa se ta tehnika sooča z uporabo avionskih posnetkov, kartografskim prikazom že zbranih statističnih podatkov in pod. Na seminarju referenti svoje satelitske tehnike niso primerjali z drugimi. Ocenjevali so le verjetnost točne zaznave najmanjših homogenih enot.

Ob sedanji tehniki snemanja in računalniške izrabe dosežene verjetnosti niso posebno vzpodbudne. Toda direktor projekta nakazuje vizijo bistvenega izboljšanja satelitskega snemanja in računalniških kapacitet, kar bo osnova računalniško zasnovanega »Geografsko informacijskega sistema o prostoru« s podatki iz satelitskih snemanj, prostorskih ved in statistike za zelo majhne celice. Tak sistem pa bi nam geografom bistveno olajšal delo.

Za ta zapis sta bila dva povoda. Prvi je dejstvo, da so bili na seminarju geografi le poslušalci, ne pa sotvorci projekta. Na hodnikih je bilo na vprašanje, zakaj tako,

slišati, da imamo geografi premalo tehničnega (tudi matematičnega) znanja. Drugi povod je referat z naslovom Homogene naravne enote, bazirane na geografsko-geoloških značilnostih SR Slovenije. Podoben referat bi bil upravičen za nepreučena prostranstva v svetu. Zakaj med viri navaja le tri dela, med njimi nobenega od geografskih, ki se ukvarjajo s homogenimi naravnogeografskimi enotami? Zato se lahko na ustrezni karti znajdejo v isti »homogeni« enoti Grintovci in Ložniško gričevje, Kamniško-Mengeško polje in Kumljansko. Kdo je kriv za tako stanje? Ali se nismo lotili nove geografske monografije Slovenije desetletje prepozno? Ali ne zahtevajo nove tehnike spremembe v študijskem načrtu fakultetne izobrazbe geografov?

Ivan Gams

Na obisku pri kitajskih raziskovalnih organizacijah: Geografski inštitut in Inštitut za geologijo krasa

Med študijskim potovanjem po Kitajski sem obiskal ustanovi, ki se ukvarjata tudi z raziskovanjem krasa. Prva je Geografski inštitut Kitajske akademije znanosti (Academia sinica) v Bejingju in druga Inštitut za geologijo krasa v Guilinu (avton. provinca Guangxi), ki je v okviru Ministrstva za geologijo in naravne vire ter Akademije geoloških znanosti.

Geografski inštitut je največji med akademjskimi ustanovami, saj šteje preko 600 uslužbencev, od katerih je okoli 70% raziskovalnega in tehničnega kadra. Ustanovljen je bil 1953 in se ukvarja predvsem s preučevanjem zgradbe, nastanka, preoblikovanja in uporabe geografskega okolja, s posebnim poudarkom na pretoku mase ter energije in na odnosu človeka do okolja. Ker so na Kitajskem do sedaj prevladovala fizično geografska preučevanja in študije, na inštitutu pospešeno razvijajo ekonomsko geografska preučevanja, študije v zvezi z regionalnim planiranjem ter geografski informacijski sistem.

Geografski inštitut je razdeljen na oddelke: fizična geografija, hidrologija, klimatologija, kemijska geografija, geomorfologija, paleogeografija in historična geografija, svetovna geografija, kartografija, tehnologija. Poseben odsek inštituta se ukvarja z ekonomsko geografijo, ki vključuje oddelke za agrarno geografijo, geografijo industrije in transporta, mestno geografijo in geografijo človeka. Kot posebna oddelka sta organizirana dva laboratorija, za informacije o naravnih virih in okolju ter osrednji laboratorij za kemijske analize. Poleg tega ima inštitut dve poizkusni postaji. Ena je v bližini Bejinga, kjer se ukvarjajo z vodno bilanco in vodnim ciklusom, druga pa je na jugu in služi preučevanju agrarnih ekosistemov.

Posamezni oddelki imajo manjše laboratorije. Geomorfološki oddelek ima zelo dobro opremljen laboratorij za rečno geomorfologijo z dvema velikima bazenoma za dolele rek (z možnostjo spreminjanja višin in nagibov) ter simulator dežja. V okviru tega oddelka je tudi krasoslovna skupina (okoli 10 ljudi), ki jo vodi dr. Song Linhua, dober znanec slovenskih krasoslovcev. Skupina se ukvarja predvsem s praktičnimi vprašanji krasoslovja, s kraško hidrologijo in sedimentologijo. Pred kratkim so si uredili laboratorij za datacijo s pomočjo metode ^{14}C . Na inštitutu uvajajo moderno tehniko, tudi avdiovizualno, računalnike in tudi daljinsko opazovanje (remote sensing). Inštitutska knjižnica obsega okoli 90.000 zvezkov, 40.000 kopij in separatov ter 240.000 zemljevidov in zračnih posnetkov. Svoje publikacije izmenjujejo z okoli 1.000 naslovi. Na inštitutu je tudi sedež kitajskega Geografskega društva, ki vključuje posebno krasoslovno skupino.

Inštitut za geologijo krasa v Guilinu je po kitajskih merilih le povprečno obsežen, za nas pa je s svojimi 300 uslužbenci seveda zelo velik. Na obrobju mesta Guilin (300.000 prebivalcev) ima inštitut svoje zemjišče. Zasnova in organizacija sta za nas